

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 9 /99

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Γ'

Συνεδρίαση 13-1-99

Σύνθεση

Προεδρεύων: Κων/νος Ντούσης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Νομικοί Σύμβουλοι: Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης,

Γεώργιος Κατράνης, Χρήστος Θωμόπουλος, Δημήτριος

Παπαγεωργόπουλος, Ευάγγελος Τριτάς, Σπυρίδων Δελλαπόρτας, Σωτήριος

Παπαγεωργακόπουλος,

Εισηγητής: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης

Αριθμ.Ερωτ. 28428/30-11-98 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων

Έργων, Πάτρα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη-Εύζωνοι (ΕΥΔΕ/ΠΑΘΕ) της Γενικής

Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται με ποίο τρόπο θα καθορισθούν οι τιμές

μονάδας νέων (υπερσυμβατικών) εργασιών οι οποίες περιλαμβάνονται οια

εγκεκριμένα ή συμβατικά αναλυτικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών) του έργου

«Κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου με τα συνοδά του έργα στο τμήμα

εγκαταστάσεις Agroinvest-Διόδια Πελασγίας από χ.θ.244+500 έως

χ.θ.250+000».

Επί του ερωτήματος αυτού το Γ' Τμήμα του Ν.Σ.Κράτους γνωμοδότησε ως

κατωτέρω:

Ι) α) Σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 609/85 (Α.223) ο φορέας κατασκευής ενός δημοσίου έργου έχει το δικαίωμα να επιφέρει, κατά τη

οιαρκεια της κατασκευής του, οποιεσδήποτε τροποποιήσεις, οι οποίες επιβάλλονται για την αρτιότητα ή λειτουργικότητά του.

Για την πραγματοποίηση των μεταβολών συντάσσεται Συγκριτικός Πίνακας (Σ.Π.) που περιλαμβάνει τις εργασίες και τις ποσότητές τους που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της κατασκευής του έργου, όπως τροποποιήθηκε, σε σχέση με τον προηγούμενο Σ.Π. και τον αρχικό προϋπολογισμό του δημοπρατηθέντος (ή και απευθείας ανατεθέντος) έργου.

β) Εξάλλου, στην παρ.3 του αυτού άρθρου, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της από την παρ.1 του άρθρου μόνου του Π.Δ. 286/94 (Α148), αναφέρεται ότι αν στο Σ.Π. περιλαμβάνονται και εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν συμβατικά καθορισμένες τιμές μονάδας ο Σ.Π. συνοδεύεται και από Πρωτόκολλο καθορισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών(Π.Κ.Τ.Μ.Ν.Ε). Ο κανονισμός των τιμών μονάδας νέων εργασιών γίνεται με έναν από τους τρεις, κατά σειρά προτεραιότητας, αναφερόμενους τρόπους, στην ίδια παράγραφο.

Με τον υπό στοιχ.(β) τρόπο καθορίζεται η τιμή μονάδας για νέες εργασίες, για τις οποίες δεν υπάρχουν παρόμοιες ή ανάλογες συμβατικές τιμές, (οπότε εφαρμόζεται ο υπό στοιχ. (α) τρόπος), αλλά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένα ή συμβατικά αναλυτικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών), τα οποία έχουν εγκριθεί με κανονιστικού περιεχομένου απόφαση του Υπουργού Δημοσίων Έργων (ήδη Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε) κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 18 παρ.4 του Ν.1418/84, οπότε οι τιμές καθορίζονται σύμφωνα με τα τιμολόγια αυτά.

Οι νέες τιμές που καθορίζονται με το β' τρόπο υπόκεινται στην έκπτωση της δημοπρασίας, ρητή ή τεκμαρτή, όπως ρητά αναφέρεται στο πέμπτο εδάφιο της περ.γ της προ ολίγου αναφερθείσας παραγράφου, του Π.Δ.609/85 ενώ στο τελευταίο εδάφιο, (ομοίως της αυτής παραγράφου) ορίζεται ότι για τα έργα που δημοπρατήθηκαν μεταξύ των άλλων με τον προβλεπόμενο από το άρθρο 4 παρ.4 περ.ε του Ν.1418/84 (Α23) τρόπο, όπως αναλύεται στο άρθρο 10 του Π.Δ. 609/85, δηλαδή με το σύστημα μελέτη-κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα, το οποίο ενδιαφέρει στην εξεταζόμενη περίπτωση, καθορίζεται υποχρεωτικά με τη διακήρυξη της δημοπρασίας τεκμαρτή έκπτωση και για τον προσδιορισμό της λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ

των άλλων, η φύση του έργου, οι ιδιαιτερότητες και δυσκολίες των εργασιών - και κάθε άλλο στοιχείο που προσιδιάζει στο συγκεκριμένο έργο .

II) α) Περαιτέρω, σύμφωνα με την επόμενη παράγραφο (4) του αυτού άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 2 του άρθρου μόνου του Π.Δ. 286/94 οι τιμές μονάδας για τις νέες εργασίες, ή το μέρος τους που καθορίσθηκε με το (β) τρόπο, για τα έργα που δημοπρατήθηκαν με το σύστημα μελέτη-κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα, προσδιορίζεται με τη διακήρυξη ένας περαιτέρω συντελεστής με τον περιορισμό ότι δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του 0,90.

β) Από τα μέχρι τούδε αναφερθέντα προκύπτει ότι για τον καθορισμό των τιμών μονάδας νέων εργασιών που γίνεται με τον υπό στοιχ. (β) τρόπο του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/85, (όπως ισχύει), προκειμένου για τα έργα που δημοπρατήθηκαν με το σύστημα μελέτη-κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα, εφαρμόζονται διαδοχικά δύο συντελεστές (εκπτώσεις) στις αναφερόμενες στις εγκεκριμένες, με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ αναλύσεις τιμών και πρέπει και οι δύο να αναφέρονται στη διακήρυξη της δημοπρασίας.

Ο πρώτος συντελεστής είναι η τεκμαρτή έκπτωση της δημοπρασίας κατά τα οριζόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/85 (όπως ισχύει) και το προκύπτον ποσό πολλαπλασιάζεται με δεύτερο συντελεστή ο οποίος ορίζεται στο πέμπτο εδάφιο της παρ.4 του ίδιου άρθρου, (επίσης όπως ισχύει), με τον περιορισμό ότι ο συντελεστής αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0.90.

III) Από το αναφερόμενο στο υποβληθέν ερώτημα ιστορικό και τα λοιπά στοιχεία του υπηρεσιακού φακέλλου προκύπτει ότι η ερωτώσα Υπηρεσία προέβη στη δημοπράτηση του αναφερομένου στην περίληψη του παρόντος δημόσιου έργου, με το σύστημα μελέτη-κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα και Ανάδοχος αναδείχθηκε η εργοληπτική επιχείρηση με την επωνυμία «Β.Ε.Ν.Τ-Α.Ε» η οποία προσέφερε, όπως αναφέρεται στο ερώτημα, έκπτωση 41,98%.

Συνεπεία όμως του τρόπου δημοπρατήσεως του έργου είναι εσφαλμένος ο υπολογισμός της έκπτωσης από την υπηρεσία, διότι, σε αντίθεση με όσα κατά κανόνα ισχύουν, στα έργα που δημοπρατούνται με

άλλους τρόπους, στα δημοπρατούμενα με το σύστημα μελέτη-κατασκευή έργα δεν υπάρχει «έκπτωση της δημοπρασίας», διότι δεν συγκρίνονται (μόνο) οι οικονομικές προσφορές των διαγωνιζομένων με τον προσδιορισμένο από την υπηρεσία αναλυτικό προϋπολογισμό του έργου, αλλά πρώτα αξιολογούνται και βαθμολογούνται οι τεχνικές προσφορές, ή και άλλες παράμετροι, όπως π.χ. ο χρόνος κατασκευής του έργου, σύμφωνα με τα κριτήρια και τους συντελεστές επιρροής που αναφέρονται στη διακήρυξη της δημοπρασίας και στη συνέχεια ανοίγονται οι οικονομικές προσφορές, όσων από τους διαγωνιζόμενους συγκέντρωσαν την κατά κανόνα οριζόμενη στη διακήρυξη της δημοπρασίας ελάχιστη βαθμολογία και μειοδότης αναδεικνύεται αυτός που έδωσε τη «βέλτιστη προσφορά» η οποία προκύπτει από το συνυπολογισμό της βαθμολογίας της τεχνικής προσφοράς και των τυχόν άλλων συνεκτιμωμένων παραμέτρων του έργου, με τους οριζόμενους στη διακήρυξη συντελεστές επιρροής και της οικονομικής προσφοράς των διαγωνιζομένων.

Άλλωστε, ακριβώς επειδή δεν υπάρχει «έκπτωση της εργολαβίας» για τα δημοπρατούμενα με το σύστημα μελέτη-κατασκευή έργα με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα, ορίζεται υποχρεωτικά με τη διακήρυξη η «τεκμαρτή έκπτωση» κατά τα αναφερόμενα στο τελευταίο εδάφιο της παρ.3 του άρθρου 43 του Π.Δ. 609/785, κατά τα ήδη εκτεθέντα.

IV) α) Στην υπό εξέταση περίπτωση η τεκμαρτή έκπτωση της εργολαβίας ορίσθηκε με το τελευταίο εδάφιο της περ.6.3. της διακήρυξης της δημοπρασίας σε 40% και κατά συνέπεια για τον προσδιορισμό του ύψους των τιμών των δύο νέων (υπερσυμβατικών) εργασιών που παρέστη ανάγκη να εκτελεσθούν κατά την κατασκευή του έργου θα πολλαπλασιασθεί αρχικά το ποσό που αναφέρεται στις εγκεκριμένες από τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ αναλύσεις τιμών, για τις εργασίες αυτές με το συντελεστή 0,60.

β) Όμως στη διακήρυξη της δημοπρασίας δεν αναφέρεται ρητά και ευθέως ποίος είναι ο προβλεπόμενος από το εδάφιο 5 της παρ.4 του άρθρου 43 του Π.Δ.609/85 συντελεστής με τον οποίο πρέπει περαιτέρω να πολλαπλασιασθεί το προκύψαν ποσό για να προσδιορισθεί το τελικό ύψος των τιμών μονάδας των προαναφερθεισών δύο νέων εργασιών.

Ο συντελεστής όμως αυτός προσδιορίζεται έμμεσα με το προ ολίγου αναφερθέν εδάφιο της διακήρυξης της δημοπρασίας, στο οποίο, κατά το κρίσιμο για το εξεταζόμενο θέμα σημείο ορίζεται ότι: «το αντάλλαγμα είναι δυνατόν να συμπληρωθεί με πρόσθετες αμοιβές για πρόσθετες εργασίες που τυχόν θα διαταχθούν σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ. (σημ. Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων) (άρθρο 39 και συναφή)».

Στο άρθρο 39.2.1 της Ε.Σ.Υ. αναφέρεται ότι: « Για νέες εργασίες θα συντάσσονται τιμές με βάση τα εγκεκριμένα Αναλυτικά τιμολόγια όπως καθορίζεται παρακάτω.

Οι διαγωνιζόμενοι δια της προσφοράς των αποδέχονται ποσοστό έκπτωσης ίσο προς 40% εφόρων των τιμών που προκύπτουν από τις τρέχουσες τιμές ως εις παρ.39.2.2. και τις εγκεκριμένες Αναλύσεις τιμών και επιπλέον επί των ούτως μειωμένων τιμών την εφαρμογή της τεκμαρτής έκπτωσης που θα προκύψει από το Κ.Α.Τ. που θα προσφέρουν έναντι του προϋπολογισθέντος Κ.Α.Τ....».

Συνεπώς, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι ο ερευνόμενος εδώ συντελεστής δεν αναφέρεται ευθέως στη διακήρυξη της δημοπρασίας, όπως θα ήταν και το νομικά και διαδικαστικά ορθότερο, προκύπτει από την παραπομπή της περ.6.3 της διακήρυξης στο άρθρο 39 της Ε.Σ.Υ. και είναι το πηλίκον της διαίρεσης που θα προκύψει αν ως αριθμητής τεθεί το Κ.Α.Τ. που πρόσφερε ο ανάδοχος και παρονομαστής το προϋπολογισθέν από την Υπηρεσία Κ.Α.Τ. με τον περιορισμό ότι ο συντελεστής αυτός δεν θα υπερβαίνει το 0,90, άλλως πρέπει να τεθεί ως συντελεστής το 0,90.

Εφόσον δηλαδή, η διακήρυξη, καίτοι δεν αναφέρει ρητά τον παραπάνω συντελεστή, παραπέμπει για τον υπολογισμό του σε συγκεκριμένες διατάξεις της Ε.Σ.Υ. πρέπει να θεωρηθεί ότι οι διατάξεις αυτές αποτελούν τμήμα της διακήρυξης της δημοπρασίας.

Κατ' ακολουθία των προαναφερθέντων, η απάντηση που κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος αρμόζει στο τεθέν ερώτημα είναι ότι για τον προσδιορισμό της τιμής μονάδας των δύο νέων (υπερσυμβατικών) εργασιών που προέκυψαν κατά την εκτέλεση του έργου «Κατασκευή Αυτοκινητοδρόμου με τα συνοδά του έργα στο τμήμα, εγκαταστάσεις Agroiinvest-Διόδια Πελασγίας, από χ.0.244+50 έως 250+000», οι οποίες περιλαμβάνονται στις

εγκεκριμένες από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ. Αναλύσεις τιμών, θα πολλαπλασιασθεί η τιμή μονάδας των Αναλύσεων Τιμών με το συντελεστή 0,60 και το ποσό που θα προκύψει θα πολλαπλασιασθεί με το πηλίκον της διαίρεσης της οποίας αριθμητής θα είναι το Κ.Α.Τ της Αναδόχου Εταιρείας και παρανομαστής το Κ.Α.Τ. όπως προσδιορίσθηκε από την Υπηρεσία, υπό την προϋπόθεση ότι το πηλίκον της διαίρεσης δεν θα υπερβαίνει το 0,90, άλλως το προκύψαν από τον πολλαπλασιασμό με το 0,60 ποσό, θα πολλαπλασιασθεί με το 0,90.

Αθήνα 15-1-1999

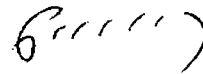
ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΝΤΟΥΣΗΣ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΝΣΚ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ



ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΗΣ